

Ako vidia poľnohospodárstvo niektoré organizácie?

Európsky hospodársky a sociálny výbor je miestom, kde sú na zasadnutia pozývaní zástupcovia rôznych organizácií, aby prezentovali svoj názor resp. názor danej organizácie.

Malo by ísť o vyvážené zastúpenie hostí. Nie vždy sa to však podarí. Je dôležité počuť stanoviská a názory zástupcov „druhého tábora“. A tak sa dnes pozrieme na zasadnutie, ktoré sa konalo pred niekoľkými dňami, ešte stále hybridným spôsobom, teda časť z nás sedela doma či v práci pri počítači a tá druhá, ešte stále menej početná, bola fyzicky na zasadnutí v Bruseli.

Dôveryhodné údaje?

Zasadnutie odbornej sekcie pre poľnohospodárstvo je jedenkrát do mesiaca, počas najbližších dvoch mesiacov však nebudeme zasaďať, a tak sa stretne opäť až v septembri. Verím, že sa konečne do Bruselu dostaneme viacerí. Na stredajšom zasadnutí vystúpila pani Célia Nyssens, ktorá zastupovala Európsky environmentálny úrad. Vystúpenie začalo upozornením na zľú

situáciu v oblasti životného prostredia v Európe, resp. v Európskej únii. Celosvetovo je problém s miznúcimi druhmi zvierat a rastlín, nedostatkom fosforu či nadbytkom dusíka. Európa je vraj na tom najhoršie. Údaje však pochádzali z roku 2011 a je potrebné upozorniť, že všetky údaje by z dôvodu dôveryhodnosti mali vždy obsahovať aj zdroj. Práve k tomuto porovnaniu sveta a Európy sa vyjadrili asi všetci diskutujúci. Štáty Európskej únie sú pod „drobnohľadom“ a je realitou, že Slovensko, Česká republika, či ďalšie štáty strednej a východnej Európy, či pobaltské štáty využívajú menej prípravkov na ochranu rastlín resp. „chémiu“.

Nižší podiel na cene

Veľmi zaujímavé bolo porovnanie podielu celkovej ceny potravín, opäť však išlo o staré údaje z roku 2011. Z prezentovanej schémy vyplývalo, že osivá (sativá), hnojivá a chemické prípravky tvoria z celkovej ceny potravín cca 25 %, poľnohospodár má na konečnej cene potravín 13 %, distribučné spoločnosti (resp. prepravcovia) cca 8 %, spracovatelia

asi 23 % a maloobchod (teda predajcovia konečnému spotrebiteľovi, siete, supermarkety, obchody) viac ako 30 %. Bol hodnotený trend v rokoch 1995 až 2011. Aviete, aký bol výsledok? Za sledované obdobie sa znížil podiel na konečnej cene u farmára, prvovýrobcu (či po našom poľnohospodára, gazdu) a spracovateľa. Teda výrazne nižší podiel na cene majú práve tí, ktorí tvoria hodnoty. Keďže bolo veľmi málo času a predsedajúci sekcie nezvládol nápor diskutujúcich, tak sme sa k týmto (aj keď starým) údajom už nedostali.

Nesúhlasné reakcie

Zástupkyňa enviro organizácie sa ďalej zaoberala obezitou. Medzi štáty, kde je obezita najvyššia patrí Turecko, Malta a Veľká Británia (teda boli hodnotené štáty aj mimo EÚ), na tej druhej strane, teda štáty, ktoré majú najmenej obeznych ľudí patrí podľa údajov Svetovej zdravotníckej organizácie Bosna Hercegovina, Moldavsko a Švajčiarsko. Ako sme na tom podľa údajov z roku 2016 patríme my, Slováci (a Slovenky) k tým štíhlejšim, keď 17 až 21 %

dospelých populácie presahuje sledovaný index BMI o 30 a viac bodov (a sú teda obeziti). Vo vystúpení odzneli aj ďalšie „fakty“ a musím sa priznať, že po šiestich rokoch zasadnutí toto bolo prvé, na ktorom som sa stretla s toľkými nesúhlasnými vystúpeniami v diskusii. Bola som rada, že sa ku mne priadli ďalší kolegovia a že tí, ktorí sami robia v poľnohospodárstve alebo zastupujú poľnohospodárov, majú podobný alebo rovnaký názor.

Nastal čas nielen brániť sa

Prečo som sa zamerala na toto vystúpenie? Možno práve preto, že je konečne potrebné jasne a zreteľne hovoriť o tom, čo je skutočnosť. A nastal čas, nielen sa brániť, ale „vyjsť do útoku“. Situácia v poľnohospodárstve nie je „ružová“, počet ľudí, tých kvalifikovaných je nedostatočný, mladým sa do sektoru nechce ísť robiť (často je to aj pochopiteľné, príležitosti v meste na prácu, ale aj zábavu bývajú lepšie), v poľnohospodárstve je čoraz menej ľudí, aj keď klesajúci počet ľudí dokáže vyprodukovať viac a kvalitnejšie potraviny, ako tomu bolo v minulosti.

Ako to teda je? Tak, ako ste sa určite stretli s vyjadrením, že keď zahynie posledná včela, zahynie do troch rokov celé ľudstvo, je možné vyjadriť aj to, čo sa stane, ak nebudeme mať poľnohospodárov. Keď zahynie posledný poľnohospodár, tak to pôjde rýchlejšie. Len som zvedavá, čo potom budú hovoriť zástupcovia enviro organizácií.

Svetlo na konci tunela

Ale aby sme neskončili negatívne, stále na konci tunelu svieti svetlo. Ak nám ide o prírodu, hospodárme v krajine rozumne, nenechávajme pôdu ležať ladom, nechajme poľnohospodárov, aby pôdu riadne obhospodarovali, aby chovali hospodárske zvieratá, produkovali pre nás zdravé a čerstvé potraviny. Tie sú základom zdravia. Nie dovozové potraviny, ktoré sa k nám dostávajú tisícky kilometrov v nákladných autách, či na lodiach. To vedeli už naši predkovia. Berme si z nich príklad, veď práve vďaka nim sme dnes tu.

Mgr. JARMILA DUBRAVSKÁ, PhD.
členka EHSV za Českú republiku,
nominovaná Agrárni komorou ČR
inzercia

pranostika

Navštívenie Panny Márie (2. 7.) čisté prináša ovocie isté.

zrkadlo 168 hodín

■ V máji 2021 boli ceny poľnohospodárskych výrobkov medziročne vyššie o 4 %. Ceny rastlinných výrobkov vzrástli o 16,5 %. Ceny živočíšnych výrobkov klesli o 2 %. Informoval o tom Štatistický úrad (ŠÚ) SR.

Z rastlinných výrobkov vzrástli ceny olejnatých plodov a semien o 31,4 %, ceny obilnín o 20,4 %, ceny strukovín o 12,8 % a ceny ovocia a zeleniny o 0,4 %. Klesli ceny zemiakov o 9,7 %.

Zo živočíšnych výrobkov sa zvýšili ceny jatočných oviec a jahniat o 18,5 %, ceny živých rýb o 4 %, ceny konzumných slepačích vajec o 1,6 % a ceny jatočnej hydiny o 0,6 %. Znížili sa ceny surovej ovčej vlny o 28,6 %, ceny jatočných ošípaných o 7,6 %, ceny hovädzieho dobytku vrátane teliat o 0,5 % a ceny surového kravského mlieka o 0,2 %.

Od začiatku roka vzrástli ceny poľnohospodárskych výrobkov v priemere o 2,3 % vplyvom vyšších cien rastlinných výrobkov o 9,1 % a nižších cien živočíšnych výrobkov o 2,5 %.

(tasr)

Lokálny trh oživuje vidiek

Na medzinárodnom seminári ELARD o pridanej hodnote LEADER/CLLD, Slovensko koncom júna prezentovalo Gazdovský trh v Bátovciach v okrese Levice – atraktívny projekt pôvabného lokálneho trhu ako úspešný príklad metódy LEADER.

„Žiaľ, všetko, čo robíme, realizujeme bez reálnej podpory z fondov Európskej únie. Musíme si vystačiť s metódou LEADER, keďže financie nečerpáme,“ upozornila Monika Slížiková, manažérka Miestnej akčnej skupiny (MAS) Tekov – Hont. Účastníkom z päťdesiatich európskych lokalít predstavila trh, ktorý bez akejkoľvek podpory organizujú už od roku 2019. Momentálne pripravujú ďalší lokálny trh v neďalekej Kalnej nad Hronom.

Nejde len o predaj

Lokálny trh v Bátovciach má od začiatku pozitívny dopad na región – ľudia si nakúpia kvalitné regionálne produkty, producenti majú odbyť pre svoje výrobky a samospráva zabezpečuje zaujímavú službu pre svojich obyvateľov. Podľa Moniky Slížikovej je však pridaná hodnota trhu oveľa vyššia: „Často sú to veci, ktoré človeka v prvý moment

Na lokálnom trhu sa nakupujúci môže osobne spoznať s predajcom.

ani nenapadnú. Človek ide doslova na výlet, v rámci ktorého nakúpi zaujímavé výrobky a zorganizuje si ďalší program, aby mal ešte viac zážitkov.“ Veľkým benefitom pre obec je, že zákazníci, ktorí prídu na trh, navštívia aj ďalšie prevádzky. „Ľudia, ktorí by do obce v živote neprišli, lebo na to nemajú dôvod, navštívia trhy a uvidia kraj, ktorý ich môže priťahnúť,“ doplnila Monika Slížiková a za veľký prínos považuje osobný kontakt: „Nakupujúci sa osobne spoznávajú s predajcom. Vidí, kto to je, že je to človek, ktorý produkt reálne vyrobil, lebo má „zem za nechtami“. Porozprávajú sa, zákazník môže získať kontakt. Ak potrebuje niečo cez týždeň, výrobcovi zavola a ide si nakúpiť pri-

mo k nemu. To sú presne tie veci, ktoré tam ľudia potrebujú vidieť a zažiť. A to sa nedá cez internet, ani cez e-shop, to sa dá len pri osobnom kontakte.“

Čaro sobotného zhonu

Sobotný zhon na bátovskom námestí má svoje čaro. „Nie je len o nakupovaní, je to spoločenská, aj ľudská záležitosť. Lokálny trh prvoradne prináša miestne produkty, ale aj spoznávanie, zoznamovanie, dobré medziľudské vzťahy, príjemnú atmosféru. Oživuje celú vidiecku komunitu,“ uzavrela manažérka MAS Tekov – Hont Monika Slížiková.

VERONIKA FITZEKOVÁ
Národná sieť MAS SR
FOTO – MAS TEKOV-HONT

METAX ULTRA

metazachlor + clomazone + napropamid

Unikátne spojenie troch účinných látok v jednom balení pre preemergentné herbicídne ošetrenie repky ozimnej.

www.belbaplus.sk